

„AKREDITACIONO TIJELO
Crne Gore – Podgorica“

datum 29.03.2024

br. 15-393 br. _____

AKREDITACIONO TIJELO
Crne Gore

**IZVJEŠTAJ O RADU
AKREDITACIONOG TIJELA CRNE GORE
ZA 2023. GODINU**

Mart, 2024.

Sadržaj

1. UVOD	3
2. REALIZACIJA AKTIVNOSTI	3
2.1. Akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti	4
2.2. Aktivnosti Službe za akreditaciju u cilju unapređenja rada i potpisivanja EA MLA Sporazuma	6
2.3. Aktivnosti Službe za akreditaciju u cilju održavanja EA MLA Sporazuma.....	10
2.4. Odnosi sa zainteresovanim stranama	10
2.5. Saradnja ATCG sa organima državne uprave i drugim institucijama, organizacijama i udruženjima	14
2.6. Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta ATCG	15
2.7. Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva ATCG u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju	17
2.8. Bilateralna saradnja sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država.....	19
2.9. Učešće u planiranju i realizaciji projekata tehničke pomoći	19
2.10. Ostale aktivnosti.....	20
3. PRAĆENJE SPROVOĐENJA PROGRAMA RADA	20

1. UVOD

Vlada Crne Gore je osnovala Akreditaciono tijelo Crne Gore (ATCG) kao jedino nacionalno akreditaciono tijelo koje obavlja poslove akreditacije tijela za ocjenu usaglašenosti vodeći se principima nezavisnosti, nepristrasnosti i objektivnosti. Odgovornosti i zadaci ATCG su jasno razdvojeni od odgovornosti i zadataka drugih nacionalnih organa. Predlaganjem godišnjeg zakona o budžetu, Osnivač učestvuje u obezbjeđivanju potrebnih sredstava za nesmetano funkcionisanje ATCG (uključujući i sredstva koja se odnose na članstvo i učešće ATCG u radu evropskih i međunarodnih akreditacionih organizacija). Osnivač nije uključen u proces akreditacije tijela za ocjenu usaglašenosti- ni u ocjenjivanje, ni u odlučivanje o akreditaciji. U ime osnivača, ministarstvo nadležno za infrastrukturu kvaliteta vrši nadzor nad radom ATCG u obavljanju poslova utvrđenih zakonom.

ATCG je neprofitna organizacija i radi izbjegavanja sukoba interesa nema vlasnička prava ili druge finansijske ili upravljačke interese u tijelima za ocjenu usaglašenosti. Opšta akta koja regulišu poslovanje ATCG-a, godišnji program rada, godišnji izvještaj o radu, Registar akreditovanih tijela sa obimima akreditacija i druge relevantne informacije dostupne su javnosti. ATCG svoju djelatnost obavlja u skladu sa Zakonom o akreditaciji („Sl. list CG“, br. 54/09 i 43/2015), i Odlukom o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore („Sl. list CG“, br. 21/07), Statutom Akreditacionog tijela Crne Gore, kao i internim pravilima akreditacije i procedurama ATCG.

ATCG svoju djelatnost obavlja poštujući zahtjeve standarda *MEST EN ISO/IEC 17011 – Ocjenjivanje usaglašenosti – Opšti zahtjevi za akreditaciona tijela koja akredituju tijela za ocjenjivanje usaglašenosti* i poštujući pravila evropskih i međunarodnih organizacija iz oblasti akreditacije (EA, ILAC i IAF).

2. REALIZACIJA AKTIVNOSTI

Ovaj Izvještaj o radu je usklađen sa Programom rada za 2023.g. odnosno sa dokumentima sistema upravljanja ATCG, te sa zahtjevima međunarodnog standarda za akreditaciona tijela MEST EN ISO/IEC 17011, uputstvima i preporukama međunarodnih organizacija za akreditaciju: Evropske organizacije za akreditaciju (EA), Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC) i Međunarodnog akreditacijskog foruma (IAF), i obuhvata:

- Realizaciju aktivnosti akreditacije tijela za ocjenjivanje usaglašenosti,
- Aktivnosti Službe za akreditaciju u cilju unapređenja rada i potpisivanja EA MLA Sporazuma
- Aktivnosti Službe za akreditaciju u cilju održavanja EA MLA Sporazuma
- Jačanje administrativno- tehničkih kapaciteta ATCG;
- Odnose sa zainteresovanim stranama;
- Saradnju ATCG sa organima državne uprave i drugim institucijama, organizacijama i udruženjima;
- Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva ATCG u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju
- Bilateralna saradnja sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država
- Učešće u realizaciji projekata tehničke pomoći

2.1. Akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti

Krajem 2023.godine, u nacionalnom sistemu akreditacije se nalazi ukupno 40 tijela za ocjenjivanje usaglašenosti (TOU) sa aktivnim statusom akreditacije, i dva tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja se nalaze pod suspenzijom (jedna laboratorija za ispitivanje i jedno kontrolno tijelo). Od ukupnog broja tijela za ocjenu usaglašenosti sa aktivnim statusom su 24 laboratorije za ispitivanje, 2 laboratorije za etaloniranje, 3 medicinske laboratorije, 5 kontrolnih tijela, 3 sertifikaciona tijela za sertifikaciju proizvoda i 3 sertifikaciona tijela za sertifikaciju sistema menadžmenta.

U toku 2023. povučene su tri (3) dodjeljene akreditacije:

- Kontrolnom tijelu **Jugoinspekt Control d.o.o Bar** koje je bilo u statusu dobrovoljne suspenzije (koju je isto tražilo za ukupan obim akreditacije iz razloga privremene spriječenosti (finansijska nestabilnost) uz poštovanje kriterijuma za akreditaciju, budući da se nijesu stekli uslovi za prekid suspenzije, ATCG je povuklo akreditaciju u cjelokupnom obimu;
- Laboratoriji za ispitivanje nafte i naftnih derivata, **Univerzitet Crne Gore, Pomorski fakultet**, povučena je akreditacije u cijelini koja je bila u statusu dobrovoljne suspenzije zbog kvara uređaja za određivanje sadržaja sumpora u nafti i produktima nafte- *Epsilon 1- XRF Sulfur Analyzer* proizvođača *Malvern PANalytical*, budući da se nijesu stekli uslovi za prekid suspenzije, ATCG je povuklo akreditaciju u cjelokupnom obimu;
- Kontrolno tijelo **Institut za ljekove i medicinska sredstva CInMED** je podnijelo zahtjev za dobrovoljno povlačenje/ ukidanje akreditacije (ATCG br. 14-629 od 08.08.2023.).
Razlog: Uzimajući u obzir djelokrug rada Instituta, kao i obaveze preuzete u postupku integracija u Evropsku uniju, Institut je u obavezi da postupa u skladu sa evropskim propisima i praksama. To podrazumijeva kontrolu i ocjenjivanje radnih

procesa od strane nadležnih tijela EU, na način i po postupku koji su propisani na nivou EU i obavezujući za sve regulatorne organe u oblasti lijekova i medicinskih sredstava država članica. Shodno tome, Institut je smatrao da svoje raspoložive resurse za poslove menadžmenta kvalitetom treba da usmjeri ka pripremi i usaglašavanju sa procedurama i praksama EU

Kontrolnom tijelu **Institut za transport d.o.o. - Društvo za istraživanje i razvoj transporta i njihovih sredstava** je povučena akreditacija za dio obima akreditacije po sopstvenom zahtjevu (Za oblast kontrole drvenih ploča i namještaja i ocjenjivanja usaglašenosti u 2022. i za dio 2023. nije bilo nijednog zahtjeva korisnika za kontrolu).

U toku 2023. godine, shodno Planu redovnih nadzornih aktivnosti i ponovnog ocjenjivanja akreditovanih organizacija i u skladu sa uspostavljenim programima ocjenjivanja za svako akreditovano tijelo ponaosob, ATCG je sprovedo petnaest (15) ponovnih ocjenjivanja u cilju obnavljanja akreditacije, odnosno produženja trajanja sertifikata o akreditaciji tijelima za ocjenjivanje usaglašenosti, sedam (7) redovnih nadzornih ocjenjivanja u okviru kojih su se u nekim slučajevima realizovala i proširenja obima akreditacije, samostalnih proširenja jedan (1), vanrednih nadzora dva (2), dodatna ocjenjivanja tri (3), početno ocjenjivanje jedno (1).

Realizovano je četiri (4) ocjenjivanja koja su podrazumjevala pregled fajla i dokumentacije klijenta koristeći isto kao priznatu tehniku ocjenjivanja kod niskorizičnih TOU.

Cilj koji je ATCG trebalo da ostvari u 2023. godini je realizacija Programa rada za 2023. u utvrđenim rokovima i u skladu sa pravilima i procedurama ATCG.

Ograničenje u ostvarivanju cilja uspostavljenog Programom za 2023. godinu u dijelu ocjenjivanja za potrebe nadzornih aktivnosti je implementacija zahtjeva MEST EN ISO 17011 koji se tiče Programa ocjenjivanja.

Naime tačka 7.9.2 MEST EN ISO 17011 zahtijeva primjenu programa ocjenjivanja za ocjenjivanje aktivnosti tijela za ocjenjivanje usaglašenosti tokom ciklusa akreditacije kako bi se obezbjedilo da se aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti koje su reprezentativne za obim akreditacije ocjenjuju na relevantnim lokacijama tokom ciklusa akreditacije, te da se prilikom uspostavljanja programa ocjenjivanja razmatraju faktori, kao što su, između ostalog, znanja koje je akreditaciono tijelo steklo u vezi sa sistemom menadžmenta tijela za ocjenjivanje usaglašenosti i aktivnostima, i sa performansama tijela za ocjenjivanje usaglašenosti.

Izradom Programa ocjenjivanja za svako tijelo ponaosob uzimajući u obzir složenost obima akreditacije, nivoa kompetencije, obim i učestalost usluga koje se pružaju klijentima tj.broj sertifikata, izvještaja o ispitivanju, kontrolisanju, sertifikaciji, složenost i

kritičnost spoljnih (pravnih) zahtjeva i pravila (nacionalna regulativa i EU regulativa) za određeni sektor (npr. raznolikost regulatornih tekstova i zahtjeva), prethodnu "istoriju" efektivnog i brzog uklanjanja neusaglašenosti, prethodnu "istoriju" u sprovođenju djelotvorne analize uzroka u odnosu na značajne neusaglašenosti u prethodnom periodu, kao i prethodni učinak u aktivnostima spoljnog praćenja validnosti rezultata (npr. ispitivanje osposobljenosti ili međulaboratorijske uporedbe), kao i kretanje i migracije na spisku osoblja osoblja TOU-a, konstatovano je da se kod tri planom predviđena tijela za ocjenjivanje usaglašenosti terminski ocjenjivanje treba odložiti za 2023. godinu.

Time je mjerljivi cilj predviđen ovim dijelom tačke **2.4 Akreditacija tijela za ocjenu usaglašenosti Programa rada za 2023. godinu ispunjen.**

Akreditaciono tijelo je planiralo da, nakon obavljene promocije i organizovanih sastanaka sa potencijalnim klijentima u 2023. godini realizuje pet (5) početnih akreditacija i na taj način u sistem akreditacije uvede nova tijela za ocjenju usaglašenosti.

Postupak ocjenjivanja za potrebe početne akreditacije, tokom 2023. Godine, realizovalo je jedno tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti i to medicinska laboratorija- Poliklinika Standard Bar.

Širenje mreže akreditacije u dijelu medicinskih ispitivanja (planirane početne akreditacije za 5 medicinskih laboratorija) je imalo uporište u članu 158 Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Sl. list CG", br. 3/2016, 39/2016, 2/2017, 44/2018, 24/2019 - dr. zakoni, 82/2020 i 8/2021) koji propisuje da ukoliko zdravstvena ustanova raspolaže laboratorijskim kapacitetima, izdavanju sertifikata obavezno prethodi akreditacija zdravstvene ustanove, od strane Akreditacionog tijela Crne Gore, u skladu sa posebnim zakonom i relevantnim međunarodnim standardima.

Međutim, postupak ocjenjivanja rada zdravstvene ustanove na osnovu primjene optimalnog nivoa utvrđenih standarda rada u određenoj oblasti zdravstvene zaštite, odnosno grani medicine, nije započeo u 2023. od strane Ministarstva zdravlja, te je isto predstavljalo ograničavajući faktor u realizaciji uspostavljenog cilja.

2.2 Aktivnosti Službe za akreditaciju u cilju unapređenja rada i potpisivanja EA MLA Sporazuma

Prema Uredbi Evropskog parlamenta i Savjeta (EC No. 765/2008), osim ostvarivanja punopravnog članstva u Evropskoj kooperaciji za akreditaciju (EA), nacionalna akreditaciona tijela su dužna ispuniti dodatne zahtjeve i potpisati multilateralni sporazum sa EA, tzv. EA MLA Sporazum.

Kako je ATCG u periodu od 28. 11. do 3.12.2022. godine bio predmet „kolegijalnog ocjenjivanja“ tima ocjenjivača EA sa ciljem da se provjeri usklađenost uspostavljenog sistema akreditacije u Crnoj Gori sa zahtjevima standarda ISO/IEC 17011, odgovarajućim zahtjevima evropske regulative (Uredba (EC) 765/2008), kao i smjernicama i uputstvima međunarodnih organizacija za akreditaciju (ILAC P 10, ILAC P 14, ILAC P 15, IAF MD 15 i td), u 2023. godini se kontinuirano radilo na sprovođenju korektivnih mjera za konstatovane neusaglašenosti i obezbjeđivanju dokaza da su iste sprovedene na adekvatan način.

Nakon realizacije istraživanja uzroka problema i preispitivanja opsega neusaglašenosti, prikupljanja, klasifikacije i analize prikupljenih podataka o svim konstatovanim neusaglašenostima pristupilo se konačnom determinisanju prirode mjera koje treba preduzeti, vodeći računa o tome da efekti korektivnih mjera preduzetih u jednom dijelu, ne bi mogli negativno uticati na druge djelove sistema.

Imajući u vidu značaj svake neusaglašenosti ponaosob i prateći rizik za odvijanje aktivnosti ATCG, u okviru svojih nadležnosti realizovano je preispitivanje i ažuriranje pojedinih dokumenata sistema menažmenta PR.01, PR.02, PR.09, PQ.00, PR.10 čime su isti dobili novo izdanje.

Izmjena obrasca Plana praćenja ocjenjivača na terenu realizovana je u smislu da se obuhvate svi načini praćenja uzimajući u obzir rizike vezane za učestalost ocjenjivanja, dodijeljene zadatke i prethodne nalaze praćenja, a sve u skladu sa definisanim u izmijenjenoj Proceduri koja obuhvata načine praćenja.

Izveštaj o neusaglašenostima je dobio formu u kojoj je notiran zahtjev prema TOU da realizuju analizu opsega i uticaja utvrđenih neusaglašenosti i isti je u primjeni.

Obrazac prijave za ocjenjivače je takođe izmjenjen, s tim da je uzeto u obzir novouspostavljeno UP.04 Uputstvo za klasifikaciju (kodiranje) tehničkih oblasti po pojedinim šemama akreditacije, koje do sada nije bilo dio sistema.

Ugovor sa TOU, Ugovor sa ocjenjivačima, Rješenje o imenovanju su dobili formalizovanu formu i kao obrasci su prateći djelovi Poslovnika o kvalitetu, koji je, takođe, “doživio” novo izdanje.

Realizovane su obuke nadležnog osoblja ATCG u vezi sa navedenim izmjenama.

Sprovedena je, takođe, verifikacija pojedinih akreditacionih šema, planiranje i realizacija potrebnih obuka, monitoring ocjenjivačkih timova, prilagođavanje dokumenata u odnosu na nova EA I IAF mandatna dokumenta.

Uspostavljeno je novo UP.03 Uputstvo za implementaciju IAF MD 15 i IAF MD 12 koje do sada nije bilo dio Sistema.

Izvršeno je potpuno ažuriranje ZPR.01.27 Lista dokumenata koja sadrži zahtjeve koje treba da ispuni podnosilac Zahtjeva za akreditaciju i akreditovano TOU.

Kako u dosadašnjem radu ATCG nije bilo zahtjeva za iskazivanje fleksibilnog obima akreditacije od strane TOU, u smislu sugestija da se isto realizuje gdje je to moguće, sprovedeno je preispitivanje obima svih laboratorija za ispitivanje u smislu elementa fleksibilnosti.

Ažuriranje programa ocjenjivanja je bila kontinuirana aktivnost u smislu da isti, osim definisanja obima aktivnosti sadrže i obuhvate jasne načine i tehnike ocjenjivanja koje se primjenjuju, pri čemu je omogućeno praćenje realizacije istog, u odnosu na sve uočene rizike. Isti su ažurirani planiranim aktivnostima na različitim lokacijama TOU, ako je primjenljivo, kao i identifikacijom osoblja koje je obuhvaćeno obimom akreditacije.

U skladu sa procedurom PR.01 i PR.09 uspostavili su se novi obrasci koji se tiču izvještaja sa osvjedočenja u šemama za sertifikaciju proizvoda i sertifikaciju Sistema menadžmenta i uspostavili kriterijumi za izbor članova Komisije za akreditaciju, kao i njihov Registar vodeći računa da Komisija prilikom imenovanja ima kolektivnu kompetentnost koja obuhvata proces akreditacije koje je uspostavilo ATCG, predmetnu šemu akreditacije i predmetne tehničke oblasti ocjenjivanja usaglašenosti.

Realizovano je, takođe, preispitivanje procedure ocjenjivanja u smislu uzimanja u obzir rizika u uspostavljanju ocjenjivač dana (obima i učestalosti usluga koje se pružaju klijentima tj. broju sertifikata/ izvještaja o ispitivanju/ kontrolisanju/ sertifikaciji, udjela outsourcing aktivnosti koje su dio ocjenjivanja usaglašenosti, promjena u spoljnim (pravnim) zahtjevima i pravilima (nacionalna regulativa i EU regulativa) za određeni sektor (npr. raznolikost regulatornih tekstova i zahtjeva), prethodnog učinka u aktivnostima spoljnog praćenja validnosti rezultata (npr. ispitivanje osposobljenosti ili međulaboratorijska poređenja), kretanja i migracija na spisku osoblja tijela, povećanja/ smanjenja resursnih kapaciteta u pogledu opreme, odnosa broja novozaposlenih i iskusnih kadrova za specifične funkcije (posebno vezane za usaglašenost aktivnosti tumačenja rezultata) itd.

Preispitivanje se realizovalo na svim, već realizovanim, postupcima ocjenjivanja.

Po uspostavljenom Godišnjem Planu obuke koji sadrži obuke namijenjene zaposlenima, ocjenjivačima i ekspertima realizovano je pet eksternih i 7 internih obuka. Planom je bilo predviđeno još 5 obuka i 5 okruglih stolova/ promotivnih skupova u okviru EU projekta IPA 2020 koji su zbog kašnjenja u realizaciji Projekta preneseni kao aktivnost u narednoj godini.

Nakon analize dokaza o sprovedenim korektivnim mjerama, a u skladu sa dokumentom *EA-2/02 EA Procedure for the evaluation of a National Accreditation Body* i prema zahtjevima specificiranim u navedenom dokumentu, tim evaluatora je 8. septembra dostavio mišljenje o prihvatanju istih i dao preporuku MAC Komitetu za formalno priznanje da je rad ATCG i nacionalni sistem akreditacije u potpunosti kompatibilan sa evropskim, tj. na istom nivou sa sistemima akreditacije drugih zemalja članica EU.

U predmetnom Izvještaju Tim kolegijalnih ocjenjivača je iznio mišljenje da u Crnoj Gori postoji neophodna zakonska osnova za rad Akreditacionog tijela, da ATCG ima adekvatne procedure koje stalno unapređuje, ATCG suštinski sprovodi programe akreditacije svojih ispitnih laboratorija (EN ISO/IEC 17025) uključujući laboratorije za medicinska ispitivanja (EN ISO 15189), kalibracionih laboratorija (EN ISO/IEC 17025), kontrolnih tijela (EN ISO/IEC 17020), sertifikacionih tijela za sisteme menadžmenta (EN ISO/IEC 17021-1) i sertifikacionih tijela za proizvode (EN ISO/IEC 17065) u skladu sa zahtjevima standarda EN ISO / IEC 17011: 2017.

Konstatovano je, takođe, da ocjenjivanja i nadzorne aktivnosti ATCG obezbjeđuju potreban i dovoljan nivo povjerenja, da su rezultati i podaci dobijeni od TOU-a akreditovanih od strane ATCG ekvivalentni onima koje izdaju tijela akreditovana od strane drugih nacionalnih akreditacionih tijela potpisnica EA MLA sporazuma.

U zaključku Izvještaja peer evaluatora naznačeno je da je stalno zaposleno osoblje ATCG osposobljeno i zadovoljavajuće tehnički kvalifikovano za funkcije i zadatke koje obavlja, te da ima značajno iskustvo u akreditaciji i pristup dovoljnom broju visoko kvalifikovanih, iskusnih i kompetentnih eksternih tehničkih ocjenjivača i eksperata u uspostavljenim oblastima akreditacije.

Na 49. sjednici EA MAC Komiteta (EA komitet nadležan za multilateralne sporazume) održanoj dana 05.10.2023. godine u Briselu, Izvještaj peer evaluatora je usvojen i ATCG je ostvarilo status potpisnika EA MLA Sporazuma u sljedećim šemama akreditacije: ispitivanje (EN ISO/IEC 17025), kalibracija/ etaloniranje (EN ISO/IEC 17025), medicinska ispitivanja (EN ISO 15189), kontrolisanje (EN ISO/IEC 17020) i sertifikacija proizvoda (EN ISO/IEC 17065).

Ispred ATCG zvanično su se na sjednici MAC Komiteta u Briselu obratili Tanja Radović, kao menadžer za kvalitet i Anita Krulanović kao direktor ATCG .

ATCG je 06. decembra 2023. godine potpisalo sporazum sa Evropskom kooperacijom za akreditaciju, koja je Uredbom (EZ) 765/2008 priznata od strane Evropske komisije, Evropskog parlamenta i Savjeta kao krovna organizacija za akreditaciju u Evropskoj Uniji.

Na taj način ATCG je kroz međusobno priznavanje ekvivalentnosti sistema akreditacije omogućilo da se izvještaji i sertifikati izdati od naših akreditovanih laboratorija za ispitivanje, laboratorija za etaloniranje, medicinskih laboratorija, kontrolnih tijela i sertifikacionih tijela za proizvode priznaju kao relevantni i pouzdani i kao takvi budu prihvaćeni širom Evrope.

Na osnovu potpisanog EA MLA sporazuma ATCG planira da ostvari priznanje i na globalnom nivou i potpiše sporazum sa Međunarodnim forumom za akreditaciju IAF MLA sporazum za oblast sertifikacije proizvoda kao i sporazum sa Međunarodnom

organizacijom za akreditaciju laboratorija (ILAC MRA sporazum za oblasti ispitivanja i etaloniranja i ILAC MRA sporazum za oblast kontrolisanja).

2.3. Aktivnosti Službe za akreditaciju u cilju održavanja EA MLA Sporazuma

U skladu sa dokumentom EA-2/02 EA Procedure for the evaluation of a National Accreditation Body i prema zahtjevima specificiranim u navedenom dokumentu, održavanje statusa multilateralnog potpisnika EA MLA u relevantnim područjima i promovisanje značaja ovog sporazuma je kontinuirana aktivnost ATCG.

U vezi sa narednom evaluacijom, Sekretarijatu MAC-a su od strane rukovodioca službe za akreditaciju/ rukovodioca kvaliteta u decembru proslijeđene sljedeće informacije:

- * Ažurirani statistički podaci;
- * Spisak TOU koji uključuje sledeće dodatne informacije:
  - Akreditovani obim TOU-a;
  - Sastav tima
  - Vrsta ocenjivanja: ponovno ocenjivanje, nadzor, proširenje obima akreditacije
  - Trajanje ocenjivanja u danima;
  - Head office i lokacije TOU;
- * Detaljne informacije o aktivnostima koje su uočene tokom prethodne revaluacije
- * Podaci o nivou digitalizacije
- * Podaci o nacionalnoj legislativi i primjeni Regulation (EU) 2011/305- Construction products, Regulation (EU) 2018/848 - Organic production and labelling of organic product (repealing Regulation (EC) 2007/834), Directive 2014/68/EU- Pressure Equipment (PED), Directive 2014/33/EC- Lifts and safety components for lifts u uspostavljenim oblastima akreditacije.

2.4. Odnosi sa zainteresovanim stranama

ATCG je u 2023. nastavilo da radi na daljem obezbeđivanju transparentnosti u radu i dostupnosti potrebnih informacija, dokumenata i obavještenja. Redovno se ažuriraju informacije u skladu sa izmjenama dokumenata sistema menadžmenta ATCG i EA/ILAC/IAF obavezujućih dokumenata kroz ZPR.01.27 Listu dokumenata koja sadrži zahtjeve koje treba da ispuni podnosilac Zahtjeva za areditaciju i akreditovano TOU, i koja je ažurirana 03.02.2023. godine. Informacije se, takođe odnose i na dokumenta koja imaju informativni sadržaj ili predstavljaju smjernice za određene šeme akreditacije

i ne sadrže dodatne zahtjeve u odnosu na referentne standarde za akreditaciju, već samo obezbjeđuju dosljednu i konzistentnu primjenu tih standarda.

ATCG je nastavilo aktivnosti na prikupljanju informacija u vezi realizovanih ocjenjivanja putem posebnog obrasca kako bi se unapredio rad timova za ocjenjivanje, povećala efikasnost njihovog rada i ujednačili stavovi ocjenjivača u postupcima ocjenjivanja. Na ovaj način akreditovana TOU mogu da, neposredno poslije ocjenjivanja ili završenog postupka akreditacije, iskažu svoje (ne)zadovoljstvo ili predlože mjere za poboljšanje rada ATCG. Anketu su u toku 2023. godine popunila 33 akreditovana tijela.

Anketa o akreditaciji i učešću u sistemu akreditacije, koja je javno dostupna na sajtu www.akreditacija.me je takođe jedan od vidova komunikacije sa svim zainteresovanim stranama kako bi na osnovu iskazanog stepena zadovoljstva kroz odgovore, kao i kroz data mišljenja, predloge, sugestije kao i eventualne primjedbe ATCG unaprijedilo svoj rad i usluge. Anketa je anonimna i uz analizu dobijenih informacija koje su izuzetno pozitivne ažuriran je poziv svim zainteresovanim stranama da budu učesnici ankete.

Radi motivisanja tijela za ocjenjivanje usaglašenosti da svoju kompetentnost dokažu akreditacijom, kao i u cilju povećanja broja akreditovanih tijela u nacionalnom sistemu akreditacije, ATCG je tokom 2023. godine iniciralo i održalo više sastanaka i prezentacija sa predstavnicima nadležnih institucija kao i sa predstavnicima organizacija koje su potencijalni kandidati za akreditaciju.

Na sastancima ATCG razgovaralo je i o preprekama u ostvarivanju postavljenih ciljeva postavljenim u Programu rada. Ograničenja se odnose na nedovoljno korišćenje akreditacije kao priznatog sredstva za osiguranje povjerenja u rad TOU u cilju zaštite javnih interesa i povećanja pouzdanosti pri donošenju odgovarajućih odluka kao i nedovoljno uključivanje Akreditacionog tijela od strane regulatora u amandmanskom dopunjavanju postojećih i donošenju novih zakona i tehničkih propisa. Prezentacija je imala za cilj da promoviše svijest o unaprijeđenju sistema akreditacije kao sigurnom putu da Crna Gora bude bliže Evropi u evrointegracijama, što znači da će crnogorski privrednici proizvoditi, uvoziti i izvoziti proizvode bez tehničkih prepreka, potrošačima će biti dostupni kvalitetni i bezbjedni proizvodi, organi državne uprave će na jednostavniji i efikasniji način sprovoditi nadzor nad primjenom tehničkih propisa.

Obilježavanje Svjetskog dana akreditacije je globalna inicijativa koju su zajednički uspostavili Međunarodni forum za akreditaciju (IAF) i Međunarodna organizacija za akreditaciju laboratorija (ILAC) u cilju promocije značaja i vrijednosti akreditacije.

U cilju promocije akreditacije i podizanja svijesti zainteresovanih strana o ulozi i značaju akreditacije na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou, Služba za razvoj i međunarodnu saradnju je krajem maja i početkom juna 2023. godine aktivno učestvovala u planiranju, koordinaciji i realizaciji svečanog događaja povodom obilježavanja svjetskog

dana akreditacije. Ovaj promotivni događaj održan je dana 9.6.2023. godine u prostorijama Privredne komore CG, a na njemu je prisustvovalo više od 30 zvanica koji su bili predstavnici organa ATCG, akreditovanih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, nadležnih ministarstava i drugih zainteresovanih strana. Prisutni su prezentacijom direktorke Anite Krulanović upoznati sa postojećim stanjem u nacionalnom sistemu akreditacije, ciljevima budućeg razvoja, akreditaciji na regionalnom i međunarodnom nivou i ulogom i značajem multilateralnih sporazuma u oblasti akreditacije (EA MLA, ILAC MRA i IAF MLA). Posebno je ukazano i na tadašnju temu Svjetskog dana akreditacije: "Akreditacija: Podrška budućnosti globalne trgovine" koja je imala za cilj da istakne način na koji akreditacija i ocenjivanje usaglašenosti doprinose uklanjanju tehničkih barijera u trgovini, prilagođavaju ekonomskih operatora stalnom napretku tehnologije i promjenljivim poslovnim modelima, promjenama u potrebama i zahtjevima potrošača i sl. Na događaju su takođe prigodnim putem promovisana tijela za ocjenjivanje usaglašenosti akreditovana od strane ATCG.

Služba za razvoj i međunarodnu saradnju je tokom novembra 2023. godine aktivno učestvovala u planiranju i realizaciji svečanih aktivnosti sa ciljem promocije ostvarenog statusa ATCG kao potpisnika EA MLA Sporazuma. Centralni promotivni događaj, a koji je uključivao i ceremoniju samog potpisivanja EA MLA Sporazuma, održan je dana 06.12.2023. godine u u Podgorici. Svečanom događaju je prisustvovalo više od 100 zvanica i to predstavnici nadležnih ministarstava na čelu sa aktuelnim Ministrom finansija, članovi upravljačkih i stručnih organa i tijela ATCG, predstavnici nacionalnih akreditacionih tijela zemalja iz regiona, predstavnici akreditovanih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, predstavnici institucija infrastrukture kvaliteta i druge ugledne zvanica predstavnici zainteresovanih strana. Prisutni su upoznati sa aktuelnim dostignućem ATCG, kao i sa ulogom i značajem koje potpisivanje EA MLA Sporazuma ima za crnogorsku privredu i društvo, akreditovana tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, građane i za državu Crnu Goru na njenom putu evropskih integracija.

Govore su na ovom svečanom skupu održali: Ministar finansija g-din Vuković, predstavnik akreditacionih tijela iz regiona g-din Pušara, predsjednica MAC komiteta g-đa Papatziku i direktorica g-đa Krulanović.

Nakon oficijelnog dijela priređen je koktel.

Ostvarivanje statusa potpisnika EA MLA Sporazuma praćeno je gotovo u svim medijima

Televizija Vijesti – Vijesti u pola 5, Vijesti u pola 7 ; Televizija Crne Gore – Dnevnik 1, Dnevnik 2, Dnevnik 3 ; Televizija NOVA M – Centralni dnevnik u 18 sati; Televizija Prva – Dnevni žurnal (Centralna informativna emisija); Gradska Televizija – Dnevnik 19, Dnevnik 22.30; Televizija 7 – Aktuelno (centr. inf. emisija)

Portali u Crnoj Gori i Srbiji, koji su prenijeli događaj:

RTCG <https://rtcg.me/vijesti/ekonomija/495273/domacim-proizvodjacima-olaksan-pristup-eu-trzistu.html> ;

VIJESTI <https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/684851/akreditaciono-tijelo-crne-gore-i-evropska-kooperacija-za-akreditaciju-potpisali-sporazum-olaksan-pristup-trzistu> ;

CDM <https://www.cdm.me/ekonomija/krulanovic-potpisivanje-sporazuma-kruna-dosadasnjeg-rada-akreditacionog-tijela-crne-gore/> ;

POBJEDA <https://www.pobjeda.me/clanak/crnogorski-sistem-akreditacije-ekvivalentan-evropskom> ;

MINA <https://mina.news/mina-business-ekonomske-vijesti-iz-crne-gore/potpisali-multilateralni-sporazum/>;

DAN <https://www.dan.co.me/vijesti/drustvo/krulanovic-potpisivanje-sporazuma-kruna-dosadasnjeg-rada-akreditacionog-tijela-crne-gore-5212326> ;

RTKN <https://rtnk.me/ekonomija/akreditaciono-tijelo-crne-gore-i-evropska-kooperacija-za-akreditaciju-potpisali-sporazum/> ;

ADRIA TV <https://adria.tv/vijesti/drustvo/krulanovic-potpisivanje-sporazuma-kruna-dosadasnjeg-rada-akreditacionog-tijela-crne-gore/>;

AKTUELNO <https://www.aktuelno.me/ekonomija/krulanovic-potpisivanje-sporazuma-kruna-dosadasnjeg-rada-akreditacionog-tijela-crne-gore/>;

DNEVNO.ME <https://dnevno.me/Ekonomija/-/krulanovic-potpisivanje-sporazuma-kruna-dosadasnjeg-rada-akreditacionog-tijela-crne-gore-06-12-2023-18-06-18>;

PORTAL ANALITIKA <https://www.portalanalitika.me/clanak/krulanovic-potpisivanje-sporazuma-kruna-dosadasnjeg-rada-akreditacionog-tijela-crne-gore>;

MLADI BERANA <https://mladiberana.me/akreditaciono-tijelo-crne-gore-i-evropska-kooperacija-za-akreditaciju-potpisali-sporazum/>;

Četiri portala koja su objavili vijest o događaju zajedno s izjavom ministra finansija Novice Vukovića o budžetu:

GRADSKA.ME <https://gradski.me/vukovic-budzet-za-narednu-godinu-u-zavrсноj-fazi/>;

STANDARD <https://www.standard.co.me/ekonomija/vukovic-budzet-za-narednu-godinu-u-zavrсноj-fazi-u-drzavnoj-kasi-falice-do-200-miliona/>;

ANTENA M <https://www.antenam.net/ekonomija/307779-vukovic-budzet-za-narednu-godinu-u-zavrсноj-fazi-u-drzavnoj-kasi-falice-do-200-miliona>;

VOLIM PODGORICU <https://volimpodgoricu.me/novosti/u-drzavnoj-kasi-falice-do-200-miliona> ;

KURIR <https://www.kurir.rs/region/crna-gora/4310156/pusara-cenimo-napore-koje-su-kolege-iz-atcg-ulozile-u-cilju-potpisivanja-ea-mla-sporazuma> ;

NOVA S <https://nova.rs/vesti/svet/akreditaciono-telo-crne-gore-i-evropska-kooperacija-za-akreditaciju-potpisali-sporazum/>.

Gostovanje direktorice za najavu događaja 4.12 i 5.12. u Jutarnjem program RTCG 1 i Boje jutra Vijesti.

Takođe, narednog dana (07.12.2023.godine) u hotelu Podgorica održan je okrugli sto na kojem su direktori i predstavnici akreditacionih tijela država regiona govorili o akreditaciji kao potpori nacionalnom zakonodavstvu i o ulozi i značaju EA MLA Sporazuma.

Radi motivisanja tijela za ocjenjivanje usaglašenosti da svoju kompetentnost dokažu akreditacijom, kao i u cilju povećanja broja akreditovanih tijela u nacionalnom sistemu akreditacije, ATCG je tokom 2023. godine iniciralo i održalo deset sastanaka sa predstavnicima nadležnih institucija kao i sa predstavnicima organizacija koje su potencijalni kandidati za akreditaciju. Kao primjer navode se sastanci sa predstavnicima Geoprojekt Podgorica, Tehnopolis Nikšić, Geostandard Nikšić, PTT Inženjering, CMC Herceg Novi, Nimont Bar, Tujko Lastva Grbaljska, JZU Dom zdravlja Bar, JZU Dom zdravlja Herceg Novi, JZU Dom zdravlja Kotor, Geološki zavod Podgorica itd. U većini slučajeva navedene aktivnosti rezultirale su iskazanim interesovanjem predstavnika tijela za ocjenjivanje usaglašenosti za akreditaciju i njihovom najavom za uskoro uključivanje u postupak akreditacije.

2.5. Saradnja ATCG sa organima državne uprave i drugim institucijama, organizacijama i udruženjima

U toku 2023. godine Rukovodilac Službe za akreditaciju i rukovodilac Odjeljenja za akreditaciju sertifikacionih tijela učestvovali su u javnoj raspravi vezano za izmjene Zakona o organskoj proizvodnji, a u vezi sa prepoznavanjem akreditacije kao mjere povjerenja na tržištu usluga u skladu sa EU Direktivom 848/ 2018.

ATCG je tokom 2023. godine uspješno sarađivalo i sa drugim institucijama i organizacijama, a posebno institucijama infrastrukture kvaliteta - Zavodom za metrologiju Crne Gore i Institutom za standardizaciju Crne Gore.

Rukovodilac Službe za akreditaciju je tokom 2023. bio aktivni participant u Koordinacionom odboru za kvalitet Privredne Komore Crne Gore.

Rukovodilac Služba za razvoj i međunarodnu saradnju je u toku 2023. godine koordinirao i realizovao više aktivnosti koje se odnose na saradnju ATCG sa nadležnim organima državne uprave vezano za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji.

Rukovodilac Službe za međunarodnu saradnju ispred ATCG je bio u Pregovaračkoj Radnoj grupi za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 1 – Sloboda kretanja robe, rukovodilac Službe za razvoj i međunarodnu saradnju je tokom 2023. godine učestvovao i dao doprinos izradi Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG) za period 2023-2024. Takođe, u više navrata je pisanim putem izvještavao o aktuelnom stanju u oblasti akreditacije za potrebe sačinjavanja godišnjih Izvještaja Evropske Komisije o napretku Crne Gore. Rukovodilac Službe za razvoj i međunarodnu saradnju je tokom 2023. godine koordinirao aktivnostima i kao predstavnik ATCG doprinosio radu Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze.

2.6. Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta ATCG

ATCG ima jedanaest (11) stalno zaposlenih izvršilaca koji obavljaju složene organizacione i stručne poslove vezane za akreditaciju utvrđene Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta.

U januaru 2023. popunjeno je sistematizovano radno mjesto poslovnog sekretara, dok su u septembru 2023. popunjena sistematizovana radna mjesta Savjetnika u odjeljenju za akreditaciju sertifikacionih tijela i Savjetnika u Odjeljenju za akreditaciju kontrolnih tijela .

Na Listi evidencije ocjenjivača za laboratorije za ispitivanje nalazi se 4 vodeća ocjenjivača, 28 tehničkih ocjenjivača i 16 tehničkih eksperata, dok se na listi koja se odnosi na evidenciju ocjenjivača koja su zadužena za laboratorije za etaloniranje nalazi 3 vodeća ocjenjivača, 8 tehničkih ocjenjivača i 1 tehnički ekspert (MEST EN ISO IEC 17025:2018).

Lista evidencije za medicinske laboratorije (MEST EN ISO 15189:2016) je u odnosu na prethodnu godinu ostala nepromjenjena (2 vodeća ocjenjivača i 3 tehnička ocjenjivača).

Registar ocjenjivača koja obavljaju ocjenjivanje kontrolnih tijela (MEST EN ISO 17020:2013) obuhvata 4 vodeća ocjenjivača, 4 tehnička ocjenjivača i 8 tehničkih eksperata.

Evidencija ocjenjivača za šemu akreditacije sertifikacionih tijela za sertifikaciju proizvoda, procesa i usluga (MEST EN ISO/IEC 17065:2020) obuhvata 3 vodeća ocjenjivača, 5 tehničkih eksperata i 4 tehnička ocjenjivača .

Ujedno na Listi ocjenjivača za šemu akreditacije sertifikacionih tijela za sertifikaciju Sistema menadžmenta (MEST EN ISO/IEC 17021-1 : 2018) se nalazi 3 vodeća ocjenjivača, 4 tehnička ocjenjivača i 3 tehnička eksperta.

U skladu sa svojim strateškim ciljevima i politikom kvaliteta, Rukovodstvo ATCG će nastaviti da pruža dokaze o posvećenosti razvoju i primjenjivanju sistema menadžmenta i stalnom poboljšavanju njegove efektivnosti.

Tokom 2023. godine u Službi za razvoj i međunarodnu saradnju nije došlo do popunjavanja radnog mjesta Savjetnika, a koje je predviđeno Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u ATCG.

U saradnji sa Službom za akreditaciju, Služba za razvoj i međunarodnu saradnju je tokom 2023. godine učestvovala u planiranju, organizaciji i realizaciji više obuka namijenjenih jačanju kompetentnosti internog i eksternog osoblja ATCG. U daljem tekstu navode se neke od obuka na kojima su tokom 2023. godine učestvovali predstavnici ATCG:

seminar u organizaciji ISME na temu „Prikaz stanja u oblasti evropske standardizacije“, održan u Podgorici u periodu 08-09.02.2023. godine (prisustvovala dva predstavnika ATCG iz reda stalno zaposlenih);

webinar za potrebe ATCG pod nazivom „Zahtjevi standarda ISO/IEC 27006“, održan u periodu 27-28.02.2023. godine (prisustvovala dva stalno zaposlena, član Komisije za akreditaciju i tehnički ocjenjivači);

konferencija pod nazivom „Nedelja kvaliteta 2023“ održana u Beogradu u periodu 09-10.03.2023. godine (prisustvovala dva predstavnika ATCG iz reda stalno zaposlenih);

webinar za potrebe ATCG pod nazivom „Zahtjevi standarda ISO/IEC 27001“, održan u periodu 08-09. i 13.03.2023. godine (prisustvovala dva stalno zaposlena, član Komisije za akreditaciju i tehnički ocjenjivači);

okrugli sto u organizaciji GIZ na temu „Infrastruktura kvaliteta i građevinski proizvodi“, održan u Budvi u periodu 29-30.03.2023. godine (prisustvovao jedan predstavnik ATCG iz reda stalno zaposlenih);

obuka na temu „Zahtjevi standarda ISO/IEC 27001“, održana u Podgorici u organizaciji ISME dana 11.05.2023. godine (prisustvovao jedan predstavnik ATCG iz reda stalno zaposlenih);

seminar u organizaciji ATCG na temu „Prikaz stanja u oblasti evropske akreditacije“, održan u Podgorici u periodu 17-18.05.2023. godine (prisustvovlo stalno zaposleno osoblje ATCG, članovi upravljačkih i stručnih tijela ATCG i predstavnici institucija infrastrukture kvaliteta);

seminar u organizaciji GIZ na temu „Direktive novog pristupa EMC i LVD“, održan u Tirani u periodu 06-07.06.2023. godine (prisustvovao jedan predstavnik ATCG iz reda stalno zaposlenih);

seminar u organizaciji GIZ na temu „Digitalizacija procesa akreditacije“, održan u Skoplju u periodu 29-30.08.2023. godine (prisustvovala tri predstavnika ATCG iz reda stalno zaposlenih);

obuka na temu „Standardi za bezbjednost i kvalitet hrane - ISO/IEC 22000 i HACCP“, održana u Podgorici u organizaciji ISME dana 28.11.2023. godine (prisustvovala tri predstavnika ATCG iz reda stalno zaposlenih);

obuka na temu „Standardi MEST EN ISO/IEC 27001:2023 i MEST EN ISO/IEC 27002:2023“, održana u Podgorici u organizaciji ISME dana 20.12.2023. godine (prisustvovala dva predstavnika ATCG iz reda stalno zaposlenih).

Pored navedenih obuka, tokom 2023. godine je takođe realizovano i više internih obuka (npr. za novozaposlene savjetnike u odjeljenjima za akreditaciju kontrolnih i sertifikacionih tijela, za eksterne ocjenjivače ATCG u cilju harmonizacije njihovog rada i sl.).

Tokom IV kvartala 2023. godine pokrenute su i sprovedene inicijalne aktivnosti u vezi sa uspostavljanjem informacionog sistema kojim bi se omogućila digitalizacija rada ATCG i sprovođenja postupka akreditacije. Uz pomoć eksterno angažovane konsultantske kompanije pripremljen je Projektni zadatak, koji će biti polazna osnova za dalju izradu i uspostavljanje informacionog sistema ATCG. Služba za razvoj i međunarodnu saradnju, u saradnji sa Službom za akreditaciju, aktivno je radila na izradi Projektnog zadatka kako bi se blagovremeno i na adekvatan način sagledali, uključili i definisali svi potrebni elementi budućeg informacionog sistema.

2.7. Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva ATCG u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju

Služba za razvoj i međunarodnu saradnju je tokom 2023. godine aktivno učestvovala u planiranju, koordinaciji i realizaciji aktivnosti koje se odnose na ispunjavanje obaveza iz članstva ATCG u Evropskoj kooperaciji za akreditaciju (EA) i Međunarodnoj organizaciji za akreditaciju laboratorija (ILAC).

U skladu sa obavezama koje proističu iz punopravnog članstva u EA, u toku 2023. godine predstavnici ATCG su prisustvovali i uzeli učešće na zvaničnim sjednicama upravljačkih i stručnih tijela EA, i to:

- na 53. sjednici Generalne skupštine EA (EA GA), održanoj u periodu 24-25 maja 2023. godine u Dubrovniku;
- na 48. sjednici EA Komiteta za multilateralne sporazume (EA MAC), održanoj u periodu 26-27 aprila 2023. godine u Beogradu i na 49. sjednici EA Komiteta za

- multilateralne sporazume (EA MAC), održanoj u periodu 04-05 oktobra 2023. godine u Briselu;
- na 29. sjednici EA Komiteta za horizontalnu harmonizaciju (EA HHC), održanoj u periodu 08-09 marta 2023. godine u Briselu i na 30. sjednici EA Komiteta za horizontalnu harmonizaciju (EA HHC), održanoj u periodu 13-14 septembra 2023. godine u Parizu;
  - na 45. sjednici EA Komiteta za laboratorije (EA LC), održanoj u periodu 29-30. marta 2023. godine u Ankari i na 46. sjednici EA Komiteta za laboratorije (EA LC), održanoj u periodu 06-07. septembra 2023. godine;
  - na 45. sjednici EA Komiteta za kontrolna tijela (EA IC) održanoj dana 21.03.2023. godine u Utrehtu i na 46. sjednici EA Komiteta za kontrolna tijela (EA IC) održanoj u periodu 21-22. septembra 2023. godine u Briselu;
  - na 45. sjednici EA Komiteta za sertifikaciona tijela (EA CC) održanoj u periodu 22-23 marta 2023. godine u Utrehtu i na 46. sjednici EA Komiteta za sertifikaciona tijela (EA CC) održanoj u periodu 19-20. septembra 2023. godine u Briselu.

Osim učešća na zvaničnim sjednicama upravljačkih i stručnih tijela EA, ATCG je u toku 2023. godine nastavilo da doprinosi radu EA kroz redovnu razmjenu informacija i učešće u razvoju normativnih dokumenata i smjernica (putem davanja komentara na nacрте dokumenata EA i glasanja sa ciljem njihovog usvajanja). U toku 2023. godine ATCG je odgovorilo na više od 50 upita EA, a koja se odnose na predhodno naznačene aktivnosti.

Takođe, u skladu sa obavezama koje proističu iz punopravnog članstva u EA, ATCG je blagovremeno izvršilo uplatu sredstava za članarinu u EA za 2023. godinu.

U 2023. godini ATCG je nastavilo da učestvuje i doprinosi radu Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC), a u skladu sa obavezama koje proističu iz pridruženog članstva u ovoj međunarodnoj organizaciji.

Imajući u vidu da se na međunarodnom nivou trenutno odvija proces objedinjavanja ILAC i IAF u jedinstvenu međunarodnu organizaciju za akreditaciju, ATCG je dana 11.07.2023. godine dostavio komentare koje se odnose na nacрте osnivačkih i opštih akata buduće jedinstvene organizacije, vodeći pri tome računa o smjernicama koje je tim povodom svojim članicama dostavila Evropska kooperacija za akreditaciju (EA). Takođe, ATCG je tokom 2023. godine blagovremeno dostavilo komentare u vezi sa nacrtima novih verzija ILAC dokumenata i to: ILAC P5, ILAC P8, ILAC R6 i ILAC P9.

Predstavnici ATCG su u periodu 12-15. oktobra 2023. godine prisustvovali 27. sjednici Generalne Skupštine ILAC (ILAC GA) i zajedničkoj 21. sjednici generalnih skupština ILAC i IAF (IAF & ILAC Joint General Assembly) održanim u Montralu, a na kojima su ključne teme agende takođe bile posvećene razmjeni mišljenja između članica u vezi sa uspostavljanjem jedinstvene međunarodne organizacije za akreditaciju.

U skladu sa obavezama koje proističu iz pridruženog članstva u ILAC, ATCG je blagovremeno izvršilo uplatu sredstava za članarinu u ILAC za 2023.godinu.

2.8. Bilateralna saradnja sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država

U toku 2023. godine, a na osnovu prethodno potpisanih bilateralnih sporazuma, ATCG je nastavilo saradnju sa nacionalnim akreditacionim tijelima zemalja regiona. Saradnja se prevashodno odnosila na razmjenu informacija, iskustva, ocjenjivača i sl.

Direktorica ATCG i rukovodilac Službe za razvoj i međunarodnu saradnju su tokom 2023. godine ostvarili komunikaciju i imali više formalnih i neformalnih sastanaka sa rukovodiocima nacionalnih akreditacionih tijela zemalja regiona, a sa ciljem daljeg jačanja i unapređenja bilateralne saradnje između institucija.

Direktor Instituta za akreditiranje BiH (BATA) je dana 31.03.2023. godine posjetio ATCG. Na sastanku je pored ostalog pokrenuta inicijativa da se obnovi i proširi postojeći sporazum o poslovno-tehničkoj saradnji između dva nacionalna akreditaciona tijela. Tako je dana 27.10.2023. godine potpisan Memorandum o razumijevanju (MoU) između Akreditacionog tijela Crne Gore (ATCG) i Instituta za akreditiranje BiH (BATA). MoU navodi da će ATCG i BATA sarađivati u području akreditacije, između ostalog, u osvjeđenju aktivnosti ocjenjivanja, obuka i usavršavanje osoblja, razmjena informacija i iskustava i razmjena najboljih praksi, vodeći računa o obostranim interesima.

Na osnovu predhodne komunikacije i iskazanog obostranog interesovanja, na marginama zajedničke 21. sjednice generalnih skupština ILAC i IAF (IAF & ILAC Joint General Assembly) održane u Montrealu, dana 14.11.2024. godine potpisan je Memorandum o razumijevanju (MoU) između Akreditacionog tijela Crne Gore (ATCG) i Turske agencije za akreditaciju (TURKAK). MoU predstavlja osnovu za ostvarivanje i sprovođenje buduće poslovno-tehničke saradnje između ATCG i TURKAK po pitanjima od zajedničkog interesa u oblasti akreditacije.

Krajem 2023. godine ATCG je iniciralo komunikaciju i aktivnosti na zaključivanju sličnih sporazuma o poslovno-tehničkoj saradnji sa akreditacionim tijelima Ujedinjenog Kraljevstva (UKAS) i Grčke (ESYD).

2.9. Učešće u planiranju i realizaciji projekata tehničke pomoći

Tokom 2023. godine Služba za razvoj i međunarodnu saradnju je u kontinuitetu radila na planiranju i pripremi aktivnosti vezanih za realizaciju projekta tehničke pomoći IPA 2020 pod nazivom "Increasing the capacity of institutions harmonising and implementing of EU acquis in the area of Competitiveness and Innovation", a čiji je jedan od korisnika ATCG, kao nacionalno akreditaciono tijelo. Međutim, zbog niza poteškoća vezanih za samu realizaciju projektnih aktivnosti, a koje su se prvenstveno odnosile na sami projektni tim i njihovu posvećenost, realizovan je samo dvodnevni seminar od ukupno desetak aktivnosti planiranih za 2023. godinu. Povodom navedenih problema u realizaciji projekta rukovodilac Službe za razvoj i međunarodnu saradnju i direktorica ATCG su imali više sastanaka sa vođom projektnog tima (sredinom 2023. godine je došlo i do smjene vođe tima i imenovanja novog). Zabrinutost ATCG u vezi sa realizacijom predmetnog projekta iskazana je i pisanim putem nadležnoj jedinici u Ministarstvu ekonomskog razvoja, kao i javno saopštena na sjednici Upravnog odbora projekta. ATCG je dobio obećanje da će se projektni tim početkom 2024. godine prvenstveno posvetiti dijelu projekta namijenjenom akreditaciji, kao prioritetnoj aktivnosti.

Tokom oktobra 2023.godine, Služba za razvoj i međunarodnu saradnju je učestvovala u sakupljanju i prezentaciji aktuelnih informacija u vezi akreditacije i ocjenjivanja usaglašenosti u oblasti građevinskih proizvoda, a koje bi bile osnov za sagledavanje postojećeg stanja u predmetnoj oblasti i za eventualno planiranje budućeg regionalnog projekta finansiranog od strane GIZ.

2.10. Ostale aktivnosti

Rukovodilac Službe za razvoj i međunarodnu saradnju je kao imenovani Menadžer integriteta tokom 2023.godine koordinirao i realizovao aktivnosti koje su se odnosile na izradu i praćenje sprovođenja Plana integriteta. ATCG je blagovremeno, u zakonski predviđenom roku, podnio Agenciji za sprječavanje korupcije (ASK) Izvještaj o sprovođenju Plana integriteta za 2022. godinu.

Tokom 2023. godine, Služba za razvoj i međunarodnu saradnju je u okviru svojih mogućnosti i kapaciteta takođe dala svoj puni doprinos i drugim procesima i aktivnostima ATCG koje nijesu pod njenom direktnom nadležnošću.

3. PRAĆENJE SPROVOĐENJA PROGRAMA RADA

U opštim načelima za funkcionisanje nacionalnih akreditacionih tijela prema Uredbi (EZ) br. 765/2008, čl 4. stv. 9., zahtijeva se da „Svaka država članica osigurava da njeno nacionalno akreditaciono tijelo ima odgovarajuće finansijske i ljudske resurse za pravilno izvođenje svojih zadataka, uključujući ispunjavanje posebnih zadataka kao što je rad na evropskoj i međunarodnoj saradnji u akreditaciji i djelatnostima koje su potrebne za potporu javne politike“.

Prateći definisana načela pretpostavke za ostvarenje svih poslova i zadataka iz Programa rada ATCG za 2023. godinu su:

- finansijska stabilnost,
- kontinuirana edukacija osoblja u skladu s potrebama,
- stabilni i adekvatni radni uslovi.

Navedeni ciljevi, osim prethodnog propisivanja koraka koje vode ka njihovom ostvarivanju se mogu pratiti i kroz definisane rezultate koji su ostvareni do kraja 2023. godine, uz utvrđivanje i navođenje indikatora i izvora verifikacije pomoću kojih se može mjeriti stepen efikasnosti preduzetih aktivnosti :

Akreditacija tijela za ocjenu usaglašenosti

- **Indikatori:** Broj sprovedenih postupaka početne akreditacije (4), broj sprovedenih redovnih nadzornih posjeta (21) i ponovnog ocjenjivanja (14), broj akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti (41) , uspješnost učešća akreditovanih laboratorija u međulaboratorijskim poređenjima i PT šemama i sl.
- **izvori verifikacije:** Registar akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti, godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji generisani tokom EA MLA “peer evaluation” ocjenjivanja, izvještaji sa učešća akreditovanih laboratorija u međulaboratorijskim poređenjima i PT šemama i sl.
- **Stepen ispunjenosti cilja:** ATCG je sprovedo petnaest (15) ponovnih ocjenjivanja u cilju obnavljanja akreditacije odnosno produženja trajanja sertifikata o akreditaciji tijelima za ocjenjivanje usaglašenosti, sedam (7) redovnih nadzornih ocjenjivanja u okviru kojih su se u nekim slučajevima realizovala i proširenja obima akreditacije (1) postupak početne akreditacije, vanrednih nadzora (2), dodatna ocjenjivanja (3), U tački 2.1. ovog Izvještaja je detaljno opisan tok i razlog razlike realizovanih ocjenjivanja u odnosu na planiran broj (dobrovoljne i prinudne suspenzije, nova dokumenta kojima se definiše razmak između ocjenjivačkih posjeta ...)

Aktivnosti ATCG u cilju potpisivanja EA MLA Sporazuma

- **indikatori:** Status ATCG u vezi sa EA MLA u oblasti akreditacije za sve šeme akreditacije (ISO 17025, ISO 17020, ISO 17021-1, ISO 15189, ISO17065).
- **izvori verifikacije:** Izvještaji EA o realizovanoj ocjenjivačkoj posjeti i oblastima akreditacije koje su obuhvaće relevantnim sporazumom i sl.
- **Stepen ispunjenosti cilja:** ATCG je potisalo MLA sporazum sa Evropskom kooperacijom za akreditaciju EA u sljedećim šemama: **ISO 17025, ISO 17020, ISO 15189, ISO17065**, što je praćeno sertifikatom o potpisivanju.

Održavanje i sticanje statusa punopravnog i pridruženog članstva ATCG u EA , ILAC i IAF

- **indikatori:** Status članstva ATCG u EA, ILAC i IAF organizacijama

- **izvori verifikacije:** Izvještaji EA, ILAC I IAF o članovima i njihovom statusu članstva i sl.
- **Stepen ispunjenosti cilja:** ATCG je u toku godine ispunjavalo sve propisane obaveze i održalo status članstva u navedenim organizacijama

Jačanje kompetentnosti osoblja koje je angažovano na poslovima akreditacije u ATCG

- **indikator:** Broj radnih dana namijenjenih obuci zaposlenih i angažovanih u ATCG u Planu obuka za 2023. godinu 10 radnih dana po zaposlenom, efektivnost sprovedene obuke, broj novih vodećih ocjenjivača (3), broj novih tehničkih eksperata (1), broj novih tehničkih ocjenjivača (1)
- **izvori verifikacije:** godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji generisani tokom EA MLA "peer evaluation" ocjenjivanja, izvještaji o sprovedenim obukama za zaposlene, sertifikati sa obuke, lista ocjenjivača i eksperata ATCG
- **stepen ispunjenosti cilja:** broj novih vodećih ocjenjivača (2), broj novih tehničkih ocjenjivača (1) i broj novih eksperata (1). Planirani broja dana obuke po zaposlenom je ispunjen u potpunosti i urađena je evaluacija sprovedene obuke. Obuke su se sprovodile po planu izuzev obuka koje su planirane preko IPA 2020

Jačanje kompetentnosti zaposlenih, članova upravljačkih, savjetodavnih i stručnih tijela ATCG

- **indikator:** Broj radionica, seminara i obuka namijenjenih članovima radnih tijela (3 višednevne), 4 praktične obuke za ocjenjivače/ tehničke eksperte i kandidate za ova zvanja, 1 obuka na temu harmonizacije rada ocjenjivača/ tehničkih eksperata, 2 obuke na temu upoznavanja ocjenjivača/ tehničkih eksperata sa važećim nacionalnim zakonodavstvom, obuke u vezi novih izdanja standarada kao i obuke u vezi sertifikacije Sistema menadžmenta bezbjednošću informacijama
- **izvori verifikacije:** godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji generisani tokom EA MLA "peer evaluation" ocjenjivanja, izvještaji sa radionica, seminara i obuka namijenjenih članovima radnih tijela i sl.
- **stepen ispunjenosti cilja:** Broj radionica, seminara i obuka namijenjenih članovima radnih tijela (3 višednevne), 2 obuke na temu harmonizacije rada ocjenjivača, 7 obuka vezane za standarde i sisteme kvaliteta, (2) seminara u organizaciji GIZ-a.

Posjete akreditacionim tijelima u regionu u cilju razmjene iskustava na polju digitalizacije akreditacionog procesa u cilju pronalaska optimalnog rješenja prilikom definisanja zahtjeva za potrebe izrade softvera koji se planira instalirati u zadnjeg kvartalu kalendarske godine

- **indikator:** Realizovati minimum tri posjete akreditacionim tijelima u regionu (Srbija, Makedonija, BiH ili Hrvatska)

- **izvori verifikacije:** godišnji izvještaji o radu ATCG-a i zapisnik sa održanih sastanaka
- **stepen ispunjenosti cilja:** U organizaciji GIZ-a je u periodu od 29-30.08.2023.g. organizovan Seminar na temu „Digitalizacija procesa akreditacije” gdje su svoja iskustva u digitalizaciji predstavili predstavnici turskog akreditacionog tijela, predstavnici makedonskog i predstavnici srpskog akreditacionog tijela. Sem učesnika bili su prisutni i predstavnici iz Moldavije, Crne Gore, Albanije i Kosova.

Promocija akreditacije u organizacijama koje su TOU ili u okviru svoje organizacije imaju TOU da njihovu kompetentnost dokažu akreditacijom

- **indikator:** Broj ostvarenih promocija akreditacije – minimum deset u potencijalnim TOU
- **izvori verifikacije:** Zapisnik sa održanih promocija verifikovan od strane prisutnog predstavnika TOU
- **stepen ispunjenosti cilja:** Predstavnici ATCG su obavili više sastanaka u potencijalnim tijelima za ocjenu usaglašenosti. Neki od njih su: Geoprojekt Podgorica, Tehnopolis Nikšić, Geostandard Nikšić, PTT Inženjering , CMC Herceg Novi , Nimont Bar, Tujko Lastva Grbaljska , JZU Dom zdravlja Bar , JZU Dom zdravlja Herceg Novi, JZU Dom zdravlja Kotor, Geološki zavod Podgorica

Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta ATCG

- **indikator:** pokretanje postupka javne nabavke za kupovinu i instalaciju softverskog sistema, zasnivanje radnog odnosa savjetnika u sluzbi akreditacije
- **izvori verifikacije:** instaliran softver, ugovor o radu novoprimitljenog savjetnika
- **stepen ispunjenosti cilja:** U toku 2023.g. je urađen projektni zadatak koji se odnosi na izradu dokumentovanog menadžment sistema zajedno sa web platformom. U toku 2023.g. je pokrenut postupak javne nabavke softvera, međutim morao je da bude ponovljen i da se preciznije formulišu zahtevi koje treba da ispune ponuđači.
Sto se tiče kadrovskih potencijala primljen je savjetnik u Odjeljenju za akreditaciju kontrolnih tijela i u Odjeljenju za akreditaciju sertifikacionih tijela.

Promovisanje akreditacije

- **indikator:** Organizovanje okruglih stolova po opštim i/ ili specifičnim temama akreditacije (3), promotivni događaji kojima se afirmise akreditacija i uloga ATCG (2), promocija potpisivanja EA MLA sporazuma (1), štampani materijal u vidu brošure ili biltena
- **izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a
- **stepen ispunjenosti cilja:** Okrugli sto se organizovao na temu „ Akreditacija kao obavezna u zakonskoj regulativi” gdje su učestovali predstavnici akreditacionih tijela regiona (Hrvatska, Makedonija, Srbija i Bosna i Hercegovina), a sve u vezi zakonske regulative koja se poziva na akreditaciju. Kao što je detaljno opisano u tački 2.4. u 2023.g. su se organizovala dva skupa jedan povodom „Svetskog dana

akreditacije” i drugi povodom „Potpisivanja EA MLA sporazuma” kada se i podjelio štampani materijal.

Jačanje međunarodne saradnje u oblasti akreditacije

- **indikatori:** Broj i vrsta aktivnosti evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju na kojima su učestvovali predstavnici ATCG-a (14), broj dokumenata evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju u čijem je razvoju i donošenju učestvovao ATCG
- **izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji sa prisustva sastancima upravljačkih i stručnih tijela evropskih/ međunarodnih organizacija za akreditaciju
- **stepen ispunjenosti cilja:** ovaj cilj je u potpunosti ispunjen, što je detaljno obrazloženo u tački 2.7. ovog izvještaja

Ostvarivanje bilateralne saradnje ATCG sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država, a naročito onih iz zemalja regiona

- **indikatori:** Broj i predmet sporazuma o bilateralnoj saradnji između ATCG i drugih nacionalnih akreditacionih tijela (2), broj i vrsta realizovanih zajedničkih aktivnosti
- **izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, potpisani sporazumi o bilateralnoj saradnji sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država, izvještaji o sprovedenim zajedničkim aktivnostima ostvarenim rezultatima i sl.
- **stepen ispunjenosti cilja:** ATCG je u toku 2023 g. potpisalo Memorandum o saradnji sa Akreditacionim tijelom Moldavije i Akreditacionim tijelom Turske. Takođe je započelo pregovore oko potpisivanja Memoranduma o saradnji sa akreditacionim tijelom Ujedinjenog kraljevstva.

Oснаživanje korišćenja akreditacije u kreiranju i sprovođenju javnih politika

- **indikatori:** Broj i vrsta zajedničkih aktivnosti resornih ministarstava i ATCG-a na pripremi nacionalnog zakonodavstva
- **izvori verifikacije:** Evidencija o učešću predstavnika ATCG u radnim grupama za pripremu nacionalnog zakonodavstva, evidencija o komentarima ATCG-a na nacrtu zakona i podzakonskih akata, lista nacionalnog zakonodavstva koje se poziva na akreditaciju i sl.
- **stepen ispunjenosti cilja:** U toku 2023. godine Rukovodilac Službe za akreditaciju i rukovodilac Odjeljenja za akreditaciju sertifikacionih tijela učestvovali su u javnoj raspravi vezano za izmjene Zakona o organskoj proizvodnji, a u vezi sa prepoznavanjem akreditacije kao mjere povjerenja na tržištu usluga u skladu sa EU Direktivom 848/2018. Rukovodilac Službe za međunarodnu saradnju ispred ATCG je bio u Pregovaračkoj Radnoj grupi za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 1– Sloboda kretanja robe, Rukovodilac Službe za razvoj i međunarodnu saradnju je tokom 2023. godine učestvovao i dao doprinos izradi

Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG) za period 2023-2024. Takođe, u više navrata je pisanim putem izvještavao o aktuelnom stanju u oblasti akreditacije za potrebe sačinjavanja godišnjih Izvještaja Evropske Komisije o napretku Crne Gore. Rukovodilac Službe za razvoj i međunarodnu saradnju je tokom 2023. godine koordinirao aktivnostima i kao predstavnik ATCG doprinio radu Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze.

Izvještaj pripremio:

Direktor Akreditacionog tijela Crne Gore

Izvještaj usvojio:

Upravni odbor Akreditacionog tijela Crne Gore

Predsjednik Upravnog odbora

A handwritten signature in blue ink, which appears to be "M. Jovanović", written over the text "Predsjednik Upravnog odbora".

„AKREDITACIONO TIJELO

Crne Gore – Podgorica“

datum 29.03.2024

br. 15-392 br. _____

AKREDITACIONO TIJELO CRNE GORE

02687810

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

na dan 31.12.2023. godine

SADRŽAJ

1. Djelatnost i opšte informacije	3
2. Osnova za prezentaciju i usaglašenost finansijskih iskaza	4
3. Uporedni podaci i korekcije početnog stanja	4
4. Osnove za vrednovanje	4
5. Glavne računovodstvene politike	4
5.1. Prihodi	4
5.2. Rashodi	4
5.3. Stalna imovina	4
5.4. Zalihe	5
5.5. Finansijski instrumenti i ostala imovina	5
5.6. Finansijske obaveze	6
6. Pojedinačne napomene	7

1. DJELATNOST I OPŠTE INFORMACIJE

1.1 Pravni status

Samostalna i neprofitna organizacija koju je osnovala Vlada Crne Gore - AKREDITACIONO TIJELO CRNE GORE osnovano je 2007 godine upisom u CRPS pod brojem 100000163 (u daljem tekstu Društvo).

Osnovni kapital Društva iznosi 0 eura i usaglašen je sa Statutom Društva i računom osnovnog kapitala u evidenciji poslovnih knjiga Društva.

Sjedište Društva je PODGORICA.

Matični broj društva je 02687810.

1.2. Organizacija upravljanja

U skladu sa Statutom Društva organi upravljanja Društva su:

Osnivač Društva i vlasnik udjela VLADA CRNE GORE 100%.

Izvršni direktor: ANITA KRULANOVIĆ sa neograničenim ovlašćenjima.

1.3. Djelatnost

Djelatnost Društva registrovana kao pretežna djelatno je pod šifrom br. 8411 DELATNOST DRŽAVNIH ORGANA.

Do dana 30. septembra, 2023. godine Društvo je imalo prosječan broj zaposlenih 9 radnika, a na dan 31. decembra, 2023. godine Društvo je imalo 11 zaposlenih radnika. Na dan 31.12.2022. godine Društvo je imalo prosječan broj 9 zaposlenih radnika

Po kriterijumima propisanim Zakonom o računovodstvu Društvo je u 2023 godini klasifikovano u Samostalnu i neprofitnu organizaciju koju je osnovala Vlada Crne Gore.

2. OSNOVA ZA PREZENTACIJU I USAGLAŠENOST FINANSIJSKIH ISKAZA

Finansijski iskazi za tekuću 2023. godinu su sastavljeni, po svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br.145/21) i drugim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju Crnoj Gori.

Na osnovu Zakona o računovodstvu pravna lica u Crnoj Gori su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumijeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih iskaza ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja ("MSFI") kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda.

Finansijski iskazi su prikazani u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica (Sl.list CG br. 11/20 sa izmjenama do 139/16.12.2022 god.).

Finansijski iskazi su autorizovani od strane ovlašćenog lica u roku predviđenim zakonom do 31. marta 2024. godine.

3. UPOREDNI PODACI I KOREKCIJE POČETNOG STANJA

U 2023. godini nije bilo korekcija početnog stanja niti promjena računovodstvenih politika.

4. OSNOVE ZA VREDNOVANJE

Finansijski iskazi su sastavljeni na osnovu načela stalnosti poslovanja, što pretpostavlja relativno stabilne uslove privređivanja, odnosno da stanje u privredi i društvu i buduće mjere ekonomske i monetarne politike neće imati značajan i negativan uticaj na budući finansijski položaj i rezultate poslovanja Društva. Obračunski osnov za pripremu ovih finansijskih iskaza čini nastanak poslovnih događaja.

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja zahtjeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki koje imaju efekta na iskazane vrijednosti sredstava i obaveza kao i objelodanjivanje na dan satavljanja finansijskih izvještaja.

5. GLAVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Slijedi pregled najvažnijih primjenjenih računovodstvenih politika, za bolje razumijevanje i ocjenu finansijskih iskaza.

5.1. PRIHODI

5.1.1. Poslovni prihod

Prihod se priznaje kada nema značajne neizvjesnosti u pogledu naplativosti obračunatih prihoda od prodaje. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga su iskazani po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za date popuste i odobrenja. Prihodi od izvršenja usluga se priznaju srazmjerno stepenu završetka transakcije na dan bilansa.

Definicija prihoda uključuje i prihode i dobitke. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga se priznaju u Iskazu o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha), kada svi rizici i koristi koji proističu iz vlasništva pređu na kupca.

Ostali poslovni prihodi se mogu odnositi na prihode od zakupa poslovnog prostora, prihoda od dotacija ili refundacija, od prihoda ostvarenih po osnovu prodaje osnovnih sredstava, prihoda po osnovu odobrenih popusta i druge ostale prihode.

5.1.2. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi sastoje se od prihoda po osnovu obračunatih kamata na date kredite i kursnih razlika.

5.2. RASHODI

5.2.1. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi odnose se na sve troškove direktno vezane za obavljanje osnovne djelatnosti Društva.

Rashodi uključuju rashode koji se pojavljuju u toku uobičajenih aktivnosti Društva (troškovi materijala, inventara, goriva i energije, troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi zaposlenih, amortizacija imovine i opreme i drugi poslovni troškovi).

Ostali poslovni rashodi odnose se na tekuće rashode za zakupe, reklamu i propagandu, održavanje osnovnih sredstava, neproizvodne usluge drugih kao što su advokatske, notarske, revizorske, konsultantske usluge, usluge provizije i naknade bankama, troškovi obezbjeđenja i drugi nematerijalni troškovi.

5.2.2. Finansijski rashodi

Kamate nastale po osnovu obaveza na kredite i zajmove obračunate do datuma bilansa stanja (nezavisno od toga da li se plaćaju ili pripisuju iznosu obaveza), iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru finansijskih rashoda.

Kursne razlike su takođe u grupu finansijskih rashoda ukoliko ih ima.

5.3. STALNA IMOVINA

5.3.1. Nekretnine, postrojenja i oprema

Polozije nekretnina, postrojenja i opreme obuhvataju materijalne stavke koje se drze za korišćenje u isporuci roba i usluga, za iznajmljivanje ili u administrativne svrhe i za one koje će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda. Kod početnog priznavanja iskazuju se po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost (cijena koštanja) je formirana kao faktorna vrijednost uvećana za troškove nastale do stavljanja sredstva u upotrebu osim vrijednosti poreza na dodatu vrijednost.

U cijenu nekretnina koji su nastali investiranjem su uključeni svi troškovi gradnje: zemljište, komunalije, projekti, nadzor, materijal i usluge podizvođača, kao i svi ostali troškovi vezani za izgradnju objekta. Ukupna cijena koštanja se dijeli na kvadraturu novoizgrađenih objekta.

Nakon početnog priznavanja nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i ukupan iznos gubitaka po osnovu obezvrijeđenja.

Mjerenje naknadnog ulaganja u već priznata sredstva radi produženja vijeka upotrebe ili povećanja kapaciteta od kojih se očekuje buduća ekonomska korist iznad prvobitno procijenjene za ta sredstva, vrši se po nabavnoj vrijednosti. Naknadno ulaganje utvrđeno na ovaj način uvećava vrijednost sredstva (osnovicu za amortizaciju). Ostali naknadni izdaci terete rashode perioda kao što je tekuće održavanje.

5.3.2. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine obuhvataju nekretnine, zemljište ili objekat ili dio objekta koji se koristi u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrijednosti kapitala ili za oboje. Početno priznavanje se vrši po nabavnoj cijeni. Investiciona nekretnina naknadno se odmjerava prema metodi nabavne vrijednosti ili metodi fer vrijednosti.

Shodno tome, investiciona nekretnina koja se odmjerava po modelu nabavne vrijednosti podliježe amortizaciji, koja se obračunava na način kako se obračunava i amortizacija nekretnina koje se koriste za proizvodnju, isporuku roba i usluga ili u administrativne svrhe.

5.3.3. Amortizacija

Amortizacija osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obračunava se za računovodstvene i poreske svrhe.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunata za računovodstvene svrhe tretira se kao trošak i tereti Bilans uspjeha u skladu sa standardom MRS 16-Nekretnine, postrojenja i oprema. Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunata je za svako sredstvo pojedinačno, primjenom proporcionalne metode na osnovu procijenjenog vijeka trajanja sredstva i prikazana je u posebnoj pomoćnoj knjizi osnovnih sredstava. Obračun amortizacije počinje od prvog u mjesecu nakon mjeseca nabavke osnovnog sredstva.

Prilikom obračuna amortizacije za poreske svrhe primjenjuje se član 13. Zakona o porezu na dobit pravnih lica (»Sl. list RCG«, br. 65/01, 12/02, 80/04, 40/08, 86/09, 40/11, 14/12, 06/13 i 55/16) i odredbe Pravilnika o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije.

5.4. ZALIHE

Zalihe robe se vrednuju po cijeni koštanja ili po neto ostvarivoj vrijednosti, ukoliko je ona niža od cijene koštanja. Vrijednost zaliha gotovih proizvoda, materijala, inventara i potrošnog materijala uključuje sve direktne troškove, kao i zavisne troškove do momenta stavljanja zaliha u stanje funkcionalnosti za upotrebu. Nabavnu vrijednost zaliha čini neto faktorna vrijednost dobavljača i stvarno nastali zavisni troškovi nabavke. Ispravka vrijednosti zaliha, u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrijednost, vrši se na teret rashoda. Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima, otpisuju se.

5.5. FINANSIJSKI INSTRUMENTI I OSTALA IMOVINA

5.5.1. Potraživanja po osnovu prodaje

Potraživanja iz poslovnih odnosa iskazana su po njihovoj nominalnoj vrijednosti. Kod priznavanja potraživanja se polazi od koncepta vjerovatnosti da će buduća ekonomska korist postojati. Kada je određeni stepen nenaplativosti izvjestan onda se vrši indirektno smanjenje ekonomske koristi za procijenjeni očekivani iznos na teret ostalih poslovnih rashoda u Iskazu o ukupnom rezultatu (bilansu uspjeha). Objektivni dokaz umanjenja potraživanja može uključiti: značajnu finansijsku teškoću pravnog lica, kašnjenje ili propust u plaćanju ili kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili likvidaciju.

5.5.2. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U iskazu gotovinskih tokova pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka i novčana sredstva oročena kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti. Ekvivalenti i gotovina u stranoj valuti vrednuju se po srednjem kursu na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda a negativne na teret finansijskih rashoda.

5.5.3. Kapital i rezerve

Kapital obuhvata osnovni kapital upisan u Centralni registar privrednih subjekata, ostali kapital, rezervni kapital (zakonske i statutarne rezerve), revalorizacione rezerve, neraspoređenu neto dobit ranijih ili tekuće godine i gubitak ostvaren u ranijim i tekućoj godini. Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne vrijednosti. Upisani uplaćeni kapital u stranoj valuti vrednuje se po srednjem kursu na dan bilansa.

5.6. FINANSIJSKE OBAVEZE

5.6.1. Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog knjiže se na teret rashoda perioda na koji se odnose. Otpremnine koje po sili zakona isplaćuje Društvo zaposlenima prilikom odlaska u penziju predstavljaju troškove u momentu isplate jer se radi o realnoj a ne o potencijalnoj obavezi.

5.6.2. Porezi i doprinosi

5.6.2.1. Porez na dobit-tekući porez

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG", 40/08, 86/09, 14/12, 61/13, 55/16, 146/21 i 152/22) gdje se kao novina u zakonskoj regulativi, uvode progresivne stope koje u zavisnosti od oporezive dobiti iznose 9%, 12% ili 15%.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u iskazu o ukupnom rezultatu uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica. Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

5.6.2.3. Porezi, doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, poreze po odbitku na kamate plaćene nerezidentima, porez na potrošnju i druge poreze, kao i naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

6. POJEDINAČNE NAPOMENE

6.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

	Tekuća godina	Preth. godina
Oprema	41.780	45.313
Ukupno:	41.780	45.313

6.2 Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

	Tekuća godina	Preth. godina
Kupci u zemlji	17.730	12.200
Ukupno:	17.730	12.200

6.3 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	Tekuća godina	Preth. godina
Tekuci (poslovni) racuni	168.454	135.775
Blagajna	1.071	261
Devizni racun	231	1
Ostala novcana sredstva	100.491	100.466
Ukupno:	270.247	236.503

6.4 Kapital

	Tekuća godina	Preth. godina
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	339.634	312.730
Gubitak ranijih godina	-25.106	-25.106
Ukupno:	314.528	287.624

6.5 Kratkoročne obaveze

	Tekuća godina	Preth. godina
Kratkorocni krediti u zemlji	-3.710	-3.710
Dobavljači u zemlji	-596	-478
Ukupno:	-4.306	-4.188

6.6 Obaveze za zarade i naknade zarada

	Tekuća godina	Preth. godina
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	89	-113
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	-218	-6
Obaveze za neto naknade zarada koje se refundiraju		-7
Ukupno:	-129	-126

6.7 Ostale obaveze iz poslovanja

	Tekuća godina	Preth. godina
Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima	-389	-1.412
Obaveze za porez iz rezultata		-2.360
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	-4.107	5.842
Obaveze za doprinose koji terete troškove	-1.849	11
Ukupno:	-6.345	2.081

6.8 Prihodi

	Tekuća godina	Preth. godina
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima	83.448	83.860

Drugi poslovni prihodi	404.615	300.000
Prihodi od kamata	546	15
Prihodi od smanjenja obaveza		150
Prihodi od refundacija	15	
Ukupno:	488.624	384.025

6.9 Materijalni troškovi i finansijski rashodi

Tekuća godina   Preth. godina

	Tekuća godina	Preth. godina
Troškovi goriva i energije	2.834	1.944
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	3.161	3.383
Ukupno:	5.995	5.327

6.10 Poslovni troškovi

	Tekuća godina	Preth. godina
Troškovi transportnih usluga	26.628	20.134
Troškovi usluga održavanja	14.384	13.102
Troškovi zakupnina	8.606	10.200
Troškovi reklame i propagande	3.011	726
Troškovi ostalih usluga	7.367	9.645
Troškovi neproizvodnih usluga	26.494	25.194
Troškovi reprezentacije	7.567	9.892
Troškovi premija osiguranja	2.959	1.629
Troškovi platnog prometa	4.222	3.260
Troškovi poreza	4.815	8.427
Ostali nematerijalni troškovi	35.154	41
Ukupno:	141.207	102.250

6.11 Troškovi amortizacije i rezervisanja

	Tekuća godina	Preth. godina
Troškovi amortizacije	12.711	14.894
Ukupno:	12.711	14.894

6.12 Troškovi zarada i naknada zarada

	Tekuća godina	Preth. godina
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	186.668	137.956
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	12.800	21.297
Troškovi naknada po ugovoru o djelu	10.694	68.084
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima		278
Ostali licni rashodi i naknade	42.747	5.041
Ukupno:	252.909	232.656

6.13 Ostali rashodi iz poslovanja

	Tekuća godina	Preth. godina
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja		1.950
Ostali nepomenuti rashodi	22	45
Ukupno:	22	1.995

U Podgorici

SNS Drašković D.O.O.
 Računovodstvo i konsalting
 Podgorica

 (Potpis ovlašćenog lica)

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE - direktna metoda

u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

Broj iskaza

114368/2023

„AKREDITACIONO TIJELO
Crne Gore – Podgorica“

datum 29.03.2024

br. 15-392 br. _____

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02687810	Šifra djelatnosti: 8411
Popunjava: SNS DRASKOVIC DOO	
Naziv: AKREDITACIONO TIJELO CRNE GORE - PODGORICA	
Sjedište: DŽORDŽA VAŠINGTONA 79, PODGORICA, CRNA GORA	

Pozicija	Red. br	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	485192	375502
1. Prodaja i primljeni avansi	302	80068	75487
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	509	15
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	404615	300000
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	450981	346216
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	175958	84805
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	227559	229955
3. Plaćene kamate	308		
4. Porez na dobitak	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	47464	31456
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	34211	29286
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312		
1. Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	315		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318		
1. Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320		
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I -II)	322		
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323		
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	325		
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327		

1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	329		
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplaćene dividende	331		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332		
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	34211	29286
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	236036	206750
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	270247	236036

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG” broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema 10.04.2024.
Datum obrade 10.04.2024.
Datum štampe 10.04.2024.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

SNS DRASKOVIC DOO

Odgovorno lice

Anita Krulanović

M.P. *Anita Krulanović*

OBRAČUN AMORTIZACIJE OSNOVNIH SREDSTAVA

u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

Broj iskaza
114368/2023

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02687810	Šifra djelatnosti: 8411
Popunjava: SNS DRASKOVIC DOO	
Naziv: AKREDITACIONO TIJELO CRNE GORE - PODGORICA	
Sjedište: DŽORDŽA VAŠINGTONA 79 . PODGORICA, CRNA GORA	

**„AKREDITACIONO TIJELO
Crne Gore – Podgorica“**
datum 25.03.2024
br. 15-332 br. _____

Broj grupe	Početni saldo	Kupovina sredstava koja se stavljaju u upotrebu	Prodaja sredstava tokom godine	Neotpisana vrednost (2 + 3 - 4)	Stopa %	Amortizacija (5 x 6)	Neotpisana vrijednost na kraju godine (5 - 7)
1	2	3	4	5	6	7	8
I							
II	13.206,79			14.895,21	15,00	2.234,28	12.660,93
III							
IV	5.811,22			6.902,13	25,00	1.725,53	5.176,60
V	25.390,95			28.600,95	30,00	8.580,29	20.020,67

NAPOMENA: Početni saldo na početku godine jednak je neopisanoj vrijednosti na kraju prethodne godine.

U _____
Datum prijema 10.04.2024.
Datum obrade 10.04.2024.
Datum štampe 10.04.2024.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Odgovorno lice
SNS DRASKOVIC DOO
M.P. Anita Krulanović

SNS Drasković D.O.O.
Republika Crna Gora
Šef računovodstva

Direktor

[Handwritten signature]

STATISTIČKI ANEKS

na dan 31.12.2023. godine

Broj iskaza

114368/2023

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02687810	Šifra djelatnosti: 8411
Popunjava: SNS DRASKOVIC DOO	
Naziv: AKREDITACIONO TIJELO CRNE GORE - PODGORICA	
Sjedište: DŽORDŽA VAŠINGTONA 79 , PODGORICA, CRNA GORA	

Grupa	Pozicija	Red. broj	Napomena	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	Prosječan broj zaposlenih (ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca podijeljen sa brojem mjeseci)	001		9	9
60	Prihodi od prodaje robe	002			
61	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	003		83448	83860
62	Prihodi od aktiviranja u?inaka i robe	004			
640	Prihodi od subvencija, prihodi od dotacija i prihodi od donacija	005		404630	300000
650	Prihodi od zakupnina	006			
673	Dobici od prodaje materijala	007			
501	Nabavna vrijednost prodane robe	008			
511	Troškovi materijala za izradu	009			
512	Troškovi ostalog materijala (režijskog)	010		3161	3383
513	Troškovi goriva i energije	011		2834	1944
520	Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	012		224899	137956
529	Naknada troškova smještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu	013		24736	5041
53	Troškovi proizvodnih usluga	014		58394	53807
531 i 532	Troškovi transportnih usluga i troškovi usluga održavanja	015		44249	33236
533	Troškovi zakupnina	016		8606	10200
534 i 535	Troškovi sajmova i troškovi reklame i propagande	017		5538	726
536	Troškovi istraživanja	018			
550 i 551	Troškovi neproizvodnih usluga i troškovi reprezentacije	019		41429	35086
552 i 553	Troškovi premija osiguranja i troškovi platnog prometa	020		15778	4889
573	Gubici od prodaje materijala	021			
10	Zalihe materijala	022			

11	Zalihe nedovršene proizvodnje	023			
12	Zalihe gotovih proizvoda	024			
13	Zalihe roba	025			
	Analitički prikaz nematerijalne imovine pravnog lica				
652	Prihodi od naknade po osnovu patenata	026			
652	Prihodi po osnovu autorskih prava	027			
652	Prihodi od prodaje licenci	028			
010	Ulaganja u razvoj	029			
0100	Ulaganja u razvoj tržišta, sa efektom dužim od jedne godine	030			
0101	Ulaganja u razvoj tehnologije, sa efektom dužim od jedne godine	031			
0102	Ulaganja u razvoj proizvoda, sa efektom dužim od jedne godine	032			
0103	Ostali izdaci za razvoj	033			
0108	Ispravka vrijednosti ulaganja u razvoj	034			
0109	Obezbjeđivanje vrijednosti ulaganja u razvoj	035			
011	Koncesije, patenti, licence i slična prava	036			
0110	Koncesije	037			
0111	Patenti	038			
0112	Licence	039			
0113	Pravo na industrijski uzorak, žig, model, zaštitni znak i sl.	040			
0114	Druga slična prava	041			
0118	Ispravka vrijednosti koncesija, patenata, licenci i sličnih prava	042			
0119	Obezbjeđivanje koncesija, patenata, licenci i sličnih prava	043			
012	Goodwill	044			
0120	Goodwill nastao po osnovu stečajne (pripojene) neto imovine drugog pravnog lica	045			
0121	Goodwill nastao po osnovu kupovine akcija i udjela u drugom pravnom licu	046			
0129	Obezbjeđivanje goodwill-a	047			
014	Ostala nematerijalna ulaganja	048			
0140	Računarski programi	049			
0141	Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta	050			
0142	Ulaganja u lizing	051			

0145	Ostala nematerijalna ulaganja	052			
0148	Ispravka vrijednosti ostalih nematerijalnih ulaganja	053			
0149	Obezbjeđivanje ostalih nematerijalnih ulaganja	054			
015	Nematerijalna ulaganja u pripremi	055			
0150	Ulaganja u razvoj u pripremi	056			
0151	Interno generisana nematerijalna ulaganja u pripremi	057			
0155	Druga nematerijalna ulaganja u pripremi	058			
0159	Obezbjeđenje nematerijalnih ulaganja u pripremi	059			
016	Avansi za nematerijalna ulaganja	060			
0160	Avansi za nematerijalna ulaganja u razvoj	061			
0161	Avansi za druga nematerijalna ulaganja	062			

U _____

Datum prijema 10.04.2024.
Datum obrade 10.04.2024.
Datum štampe 10.04.2024.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

SNS DRASKOVIC DOO

Odgovorno lice

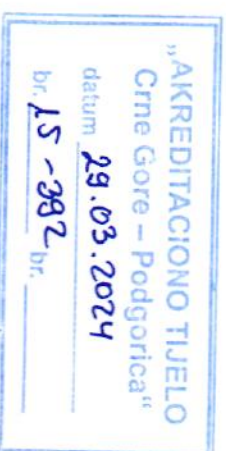
Anita Krulanović

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

Broj iskaza
114368/2023

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02687810	Šifra djelatnosti: 8411
Popunjava: SNS DRASKOVIC DOO	
Naziv: AKREDITACIONO TIJELO CRNE GORE - PODGORICA	
Sjedište: DŽORDŽA VAŠINGTONA 79, PODGORICA, CRNA GORA	

Pozicija	Opis	Redni broj (grupa 30 bez 309)	Redni broj (ostali kapital)	Redni broj (Neuplaćeni upisani kapital (grupa 31))	Redni broj (Emisiona premija (rn 320))	Redni broj (Rezerve (rn 321, 322))	Redni broj (Revalorizacija rezerve (grupa 33))	Redni broj (Neraspoređena dobit (grupa 34))	Redni broj (Gubitak (grupa 35))	Redni broj (Otkupljene sopstvene akcije udjeli (rn 237))	Redni broj (Ukupno (kol. 2+3+4+5+6 +7+8-9-10))			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
1.	Stanje na dan 01.01. godine	401	410	419	428	437	446	455	312730	464	25106	473	482	287624
2.	Efektivi retroaktivne ispravke materijalne značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	402	411	420	429	438	447	456	465	474	483			
3.	Korigovano početno stanje na dan 01.01. godine (r.br. 1+2)	403	412	421	430	439	448	457	312730	466	25106	475	484	287624
4.	Neto promjene u godini	404	413	422	431	440	449	458	26904	467	476	485	26904	
5.	Stanje na dan 31.12. godine (r.br. 3+4)	405	414	423	432	441	450	459	339634	468	25106	477	486	314528
6.	Efektivi retroaktivne ispravke materijalne značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	406	415	424	433	442	451	460	469	478	487			
7.	Korigovano početno stanje na dan godine (r.br. 5+6)	407	416	425	434	443	452	461	339634	470	25106	479	488	314528

8. Neto promjene u godini	408	417	426	435	444	453	462	24232	471	480	489	24232	
9. Stanje na dan 31.12. (r.br. 7+8) godine	409	418	427	436	445	454	463	363866	472	25106	481	490	338760

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

SNS DRASKOVIC DOO

Datum prijema 10.04.2024.
Datum obrade 10.04.2024.
Datum štampe 10.04.2024.

Odgovorno lice

Anita Krulanović

Anita Krulanović

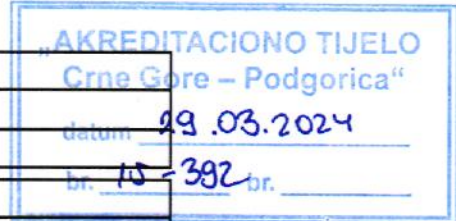
ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/

u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

Broj iskaza

114368/2023

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02687810	Šifra djelatnosti: 8411
Popunjava: SNS DRASKOVIC DOO	
Naziv: AKREDITACIONO TIJELO CRNE GORE - PODGORICA	
Sjedište: DŽORDŽA VAŠINGTONA 79, PODGORICA, CRNA GORA	

Grupa	Pozicija	Red. broj	Napomena	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
60 i 61	1. Prihodi od prodaje - neto prihod	201		83448	83860
630 i 631	2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	202			
62	3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204		404630	300150
64 i 65	a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	205		404630	300000
67, 691 i 692	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206			150
68, sem 683 i 685	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	207			
	5. Troškovi poslovanja (209+210+210a)	208		184487	116422
50 i 51	a) Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	209		5995	5326
53, 54 (dio) i 55	b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	210		165781	96202
540	c) Amortizacija	210 a		12711	14894
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	211		275128	238704
52 (dio)	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	212		210203	180133
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213		64925	58571
52 (dio)	1/ Troškovi poreza	214		12799	15889
52 (dio)	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215		37328	38775
52 (dio)	3/ Troškovi doprinosa	216		14798	3907
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217			

580, 581, 582, 589(dio)	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	218			
584, 589(dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)	219			
57, 591 i 592	8. Ostali rashodi iz poslovanja	220			1995
	I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	221		28463	26889
	9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	222			
660 (dio)	a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	223			
661 (dio)	b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica	224			
669 (dio)	c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica	225			
	10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite) (227 do 229)	226		546	
660 (dio)	a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica	227			
661 (dio)	b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	228			
662 (dio),663 (dio),664 (dio),669 (dio)	c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	229		546	
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	230			15
660 (dio)	a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	231			
661 (dio)	b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	232			
662 (dio),663 (dio),664 (dio),669 (dio)	c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	233			15
	12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	234			

683, 685	a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	235			
583, 585	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	236			
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	237			
560	a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	238			
561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	239			
562, 563, 564, 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	240			
	II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	241		546	15
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	242		29009	26904
690 – 590	IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	243		-24021	-21031
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	244		4988	5873
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	245		4777	
721	1. Tekući porez na dobit	246		3644	
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	247		1133	
	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	248		211	5873
	VI. Bruto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom / (250 do 257)	249			
330	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	250			
331	2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	251			

332	3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	252			
333	4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	253			
334	5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	254			
335	6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	255			
336	7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	256			
337	8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	257			
	VII. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda u vezi sa drugim stavkama rezultata /povezanim sa kapitalom/	258			
	VIII. Neto rezultat drugih stavki rezultata povezanih sa kapitalom/ (249-258)	259			
	IX. Neto sveobuhvatni rezultat (248+259)	260		211	5873
	X. Zarada po akciji	261			
	1. Osnovna zarada po akciji	262			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	263			
	XI. Neto rezultat koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica	264			
	XII. Neto rezultat koji pripada učešćima koji ne obezbjeđuju kontrolu	265			

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema 10.04.2024.
Datum obrade 10.04.2024.
Datum štampe 10.04.2024.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

SNS DRASKOVIC DOO

"SNS Drasković" D.O.O.
Računovodstvo i konsalting
Podgorica

Odgovorno lice

Anita Krulanović

Anita Krulanović

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/

na dan 31.12.2023. godine

Broj iskaza

114368/2023

**„AKREDITACIONO TIJELO
Crne Gore – Podgorica“**

datum 29.03.2024

br. 15-382 br. _____

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02687810	Šifra djelatnosti: 8411
Popunjava: SNS DRASKOVIC DOO	

Naziv: AKREDITACIONO TIJELO CRNE GORE - PODGORICA
Sjedište: DŽORDŽA VAŠINGTONA 79 , PODGORICA, CRNA GORA

Grupa	Pozicija	Red. broj	Napomena	Tekuca godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje
1	2	3	4	5	6	7
	A K T I V A					
00	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001				
	B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	002		41781	46077	
01	I. NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	003		391	764	
010	1. Ulaganja u razvoj	004				
011 i 014	2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	005		391	764	
012	3. Goodwill	006				
016 i 015	4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	007				
	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	008		41390	45313	
020 i 022	1. Zemljište i objekti	009				
023	2. Postrojenja i oprema	010		41390	45313	
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	011				
024	3.1. Investicione nekretnine	012				
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	013				
026 i 029	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	014				
028 i 027	4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	015				
	III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	016				

030, 039 (dio)	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	017				
033 (dio ,039 (dio)	2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	018				
031 (dio ,032 (dio ,039 (dio)	3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	019				
033 (dio ,039 (dio)	4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	020				
031 (dio ,032 (dio)	5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	021				
032 (dio ,034,0 35,036, 039 (dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrijednosti)	022				
038,03 9(dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	023				
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	024				
	D. OBRтна SREDSTVA (026+031+039+043+044)	025		287977	256587	
	I. ZALIHE (027 do 030)	026				
10	1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	027				
11	2. Nedovršena proizvodnja	028				
12 i 13	3. Gotovi proizvodi i roba	029				
15	4. Dati avansi	030				
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	031		17730	16374	
202,20 3,209 (dio)	1. Potraživanja od kupaca	032		17730	12200	
200,20 9(dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	033				
201,20 9(dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	034				
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	035			4174	
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	036			2360	

27	4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	037				
21, 22 ,osim 223	4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	038			1814	
	III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	039			3710	
236 (dio)	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namijenjeno trgovanju	040				
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli	041				
23 osim 236 (dio) i osim 237	3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	042			3710	
24	IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	043		270247	236503	
04	V. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	044				
28 osim 288	E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	045		25092	17516	
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	046		354850	320180	
	PASIVA					
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101		338760	314528	
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102				
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	105				
321	1. Zakonske rezerve	106				
322 (dio)	2. Statutarne rezerve	107				
322 (dio)	3. Druge rezerve	108				

330 i potr. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	4. Pozitivne revalorizacije rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109				
dugov. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	5. Negativne revalorizacije rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110				
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111		338760	314528	
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	112		339634	312730	
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	113		24232	26904	
350	3. Gubitak ranijih godina	114		25106	25106	
351	4. Gubitak tekuće godine	115				
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117				
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118				
404 (dio)	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119				
400 (dio)	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
40, sem 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121				
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	122				
414, 415	1. Dugoročni krediti	123				
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	124				
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	125		1133		

495 (dio)	D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	126				
	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127		14957	5652	
467	I KRATKOROČNA REZERVISANJA	128				
	II KRATKOROČNE OBAVEZE (130 do 137)	129		14957	5652	
422 (dio), 423 (dio), 424 (dio), 425 (dio) ,426 i 429 (dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130		-3710		
422 (dio), 423 (dio), 424 (dio), 425 (dio) i 429 (dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131				
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132				
433, 434, 440- 449	4. Obaveze prema dobavljačima	133		594	-478	
439 (dio)	5. Obaveze po mjenicama	134				
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137		18073	6130	
439 (dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139		10321	277	
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140			5853	
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141		7752		

427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142				
490, 491, 494, 495 (dio), 496, 497 i 499	F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	143				
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144		354850	320180	

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG” broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema 10.04.2024.
Datum obrade 10.04.2024.
Datum štampe 10.04.2024.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

SNS DRASKOVIC DOO

Odgovorno lice

Anita Krulanović

